

Vergaderjaar 2011–2012

33 097

Wijziging van de Waterschapswet tot het invoeren van de verkiezing van de vertegenwoordigers voor de ingezetenen in het algemeen bestuur van het waterschap door de leden van de gemeenteraden

Nr. 9

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 mei 2012

Op 26 april 2012 heeft het lid Holtackers gevraagd (Handelingen II 2011/2012, nr. 82, Regeling van werkzaamheden) om een brief met daarin de consequenties van het uitstel van de behandeling van het wetsvoorstel «wijziging van de Waterschapswet tot invoering van de verkiezing van vertegenwoordigers van de ingezetenen door de leden van gemeenteraden». In deze brief beantwoord ik deze vraag, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken.

Het wetsvoorstel indirecte waterschapsverkiezingen voorziet in de introductie van een nieuwe wijze van verkiezen van de vertegenwoordigers van de categorie van ingezetenen in het waterschapsbestuur, namelijk door de gemeenteraadsleden. In verband hiermee wordt in het wetsvoorstel tevens geregeld dat de eerstvolgende verkiezingen niet in november 2012, maar pas uiterlijk 6 maanden na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 plaatsvinden. Tot slot bevat het wetsvoorstel een voorziening voor de fusie van de waterschappen Vallei en Eem en Veluwe per 1 januari 2013.

De behandeling van het wetsvoorstel was voorzien op 24 april, maar kon vanwege de val van het kabinet niet doorgaan. Het niet behandelen van het wetsvoorstel kan grote gevolgen hebben. Met het oog op de afweging die u moet maken schets ik hieronder de mogelijke consequenties en de opties.

Consequenties van niet behandelen wetsvoorstel

Als uw Kamer besluit om het wetsvoorstel vooralsnog niet te behandelen, betekent dit dat de waterschappen op grond van de Waterschapswet in november 2012 alsnog verkiezingen moeten organiseren. Gezien de benodigde tijd voor de verplichte Europese aanbestedingsprocedures¹

¹ De aanbesteding van het drukwerk en de verzending van de stempakketten moeten Europees worden aanbesteed. Deze procedure kent een voorbereidingstijd (opstellen aanbestedingsdocumenten), een wettelijke doorlooptijd (inschrijvingen, beslissing en stand-still) en een feitelijke uitvoeringsperiode (drukwerk).

lijkt dit praktisch gezien niet meer haalbaar. Ook de Unie van Waterschappen wijst hierop. De consequenties van niet tijdige verkiezingen zijn ingrijpend. Wettelijk is bepaald dat de besturen per 3 januari 2013 aftreden. Als er dan geen nieuw bestuur is, kunnen geen rechtsgeldige besluiten meer worden genomen. Ook ambtenaren kunnen geen rechtshandelingen meer verrichten omdat zij dit krachtens mandaat namens het bestuur doen. Het waterschap kan dan feitelijk niet meer functioneren. Tegen deze achtergrond zijn er 2 opties voor het vervolg.

Het huidige wetsvoorstel wordt geagendeerd

Als uw Kamer besluit om het wetsvoorstel niet controversieel te verklaren, kan het – mits met spoed geagendeerd in Tweede en Eerste Kamer – nog tijdig (september) in werking treden en daarmee de verkiezingen uitstellen. De zittingsduur van de huidige besturen wordt dan verlengd tot 6 maanden na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014, vervolgens vinden indirecte verkiezingen plaats.

Het wetsvoorstel wordt in aangepaste vorm geagendeerd

De uitvoerbaarheid van de eerste optie is afhankelijk van uw oordeel over het wel of niet controversieel zijn van het voorliggende voorstel, dat wijziging van de verkiezingssystematiek inhoudt. Een andere optie zou kunnen zijn dat ik een nota van wijziging indien, waarmee de bepalingen omtrent de indirecte verkiezingen uit het voorstel geschrapt worden en de zittingsduur van de huidige besturen wordt verlengd tot 4 juli 2013. De waterschappen krijgen daarmee een half jaar extra tijd om verkiezingen te organiseren volgens de huidige wettelijke methodiek.

Een specifiek punt bij het wetsvoorstel betreft de regeling voor de voorgenomen fusie van het waterschap Vallei en Eem en het Waterschap Veluwe per 1 januari 2013. Ten behoeve van het nieuwe waterschap dient voorafgaand ook een nieuw bestuur gekozen te worden. Met het oog hierop voorziet zowel het huidige wetsvoorstel als het mogelijke alternatief in een regeling die een overgangsbestuur mogelijk maakt. Hiermee wordt voorkomen dat twee keer kort na elkaar verkiezingen moeten worden gehouden.

Vanuit juridische, rechtspositionele en financiële overwegingen zou mijn voorkeur uitgaan naar behandeling van het huidige wetsvoorstel waarbij gekozen wordt voor indirecte verkiezingen. Dit biedt naar mijn overtuiging de beste garantie dat de waterschappen zonder belemmeringen hun taak kunnen blijven uitvoeren en dat de beoogde doelmatigheidswinst van het Bestuursakkoord Water gerealiseerd kan worden.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
J. J. Atsma